

කමත් යන්ත්‍ර : වී ගොවිතැනෙහි අභිවර්ධනමය දායක කලාව

1 කුසුම්සිරි කොඩිතුට්ටු 2 තිස්ස විරසේකර, 3 වසන්ත දිසානායක

1. පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයන අංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට

විශ්වවිද්‍යාලය මිහින්තලේ, කෞතුකාගාර පාලක, සීගිරිය කෞතුකාගාරය, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල සීගිරිය.

2. සාමාජීය විද්‍යා පීඨය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්ව විද්‍යාලය මිහින්තලේ

3. මානව ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන අංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්ව විද්‍යාලය මිහින්තලේ

kusumsiriko@gmail.com

කමත් ශ්‍රී ලාංකේය කෘෂි සංස්කෘතිය තුළ සුවිශේෂී උප සංස්කෘතියක් විද්‍යාමාන කරනු ලබන ස්ථානයකි. ඊට ආවේනික වූ අභිවර්ධන විධි හා ජනවහර කමත් කෙරෙහි ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජයෙහි පැවති ගෞරවය හා පූජනීයත්වය මනාව ස්ථූථ කරයි.

කමත් හා සම්බන්ධ අභිවර්ධන විධි අතර අළුතේ වැඩිම සුවිශේෂී වේ. කොළ පැහිමට පෙර කමත් මධ්‍යයේ වූ “ අරක් වළෙහි ” අරක් වස්තු (ආරක්‍ෂක වස්තු) තැන්පත් කිරීමෙන් අනතුරුව ඒ කේන්ද්‍ර කොට ගෙන අළුතේ “කමත් යන්ත්‍ර” ඇඳීමක් සිදු කරයි. හින්දු ගොවීන් අතර මෙවැනි වාරිත්‍රයක් හඳුනාගත නොහැකි වුවත් ඇතැම් මුස්ලිම් ගොවීන් අතරෙහි “කාවල් ” නමින් මෙවැනි යන්ත්‍ර ඇඳීමක් සිදු කෙරේ.

කමත් යන්ත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල විවිධාකාර ලෙස භාවිතයට ගැනේ. එය පොදු මූලික ආකෘතියකින් යුතු වුවත් භාවිතයට ගනු ලබන සංකේත හා හැඩවල ප්‍රදේශීය විෂමතා හඳුනාගත හැකිය. අනුරාධපුර, කුරුණෑගල, කැගල්ල යන දිස්ත්‍රික්කවල සිදුකරනු ලැබූ ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයන මගින් ලබා ගන්නා ලද දත්ත මෙම පර්යේෂණය සඳහා පාදක කර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයෙන් ගිලී ගිය සුවිශේෂී ජන උරුමයක් මෙන්ම අභිවර්ධනමය කලාවක් ද වන කමත් යන්ත්‍ර වාරිතාගත කිරීම හා ඒවායේ යථෝක්ත ප්‍රදේශීය විෂමතා හඳුනාගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වේ.

කමත් යන්ත්‍ර ප්‍රාදේශීය වශයෙන් විවිධාකාර වුවත් එය පොදු මූලික ආකෘතියකින් සමන්විතය. කවාකාර හා සිව්ඊස් යන දෙහැඩයට ම කමත් යන්ත්‍ර ඇඳුණු ලැබුවත් බහුතරය කවාකාර හැඩැති ය. කවාකාර කමත් යන්ත්‍ර ඒක කේන්ද්‍රීය කව තුනකින් හෝ හතකින් සමන්විතවන අතර ඊට වෙනස් කව සංඛ්‍යාවලින් යුතු යන්ත්‍ර ද කලාතුරකින් දැකිය හැකි ය. වෘත්ත සීමාවෙන් පිටතට යන පරිදි සිව් දෙසට විහිදුණු ත්‍රිශූල හතරක් ද කමත් යන්ත්‍රයට අයත් ය. ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල භාවිත කමත් යන්ත්‍ර විමසා බැලීමේදී ඒවායේ අන්තර්ගතය අනුව ප්‍රභේද කිහිපයකින් හඳුනාගත හැකි ය. එනම් වෘත්ත හා ත්‍රිශූල පමණක් සහිත, ගාථා, මන්ත්‍ර පාඨ සහ වදන් සහිත, ගොවි උපකරණ සහිත, සුභ සංකේත සහිත දුනු, හී, කඩු වැනි අවි සහිත, හා සියළු සංකේත සංකලනය වූ යන්ත්‍ර වශයෙනි.

පොදුවේ ගත් කළ කමත් යන්ත්‍රය අස්වැන්නෙහි ආරක්‍ෂාව පතා නිර්මාණය කරන ලද්දක් බව පැහැදිලිය. මෙම කමත් යන්ත්‍ර සඳහා භාවිත සියළු සංකේත ආරක්‍ෂාව සහ ගොවිතැනෙහි ගෞරවය සංකේතවත් කරයි.

ප්‍රමුඛ පද- වී ගොවිතැන, කමත්, කෘෂිකර්මාන්තය හා සම්බන්ධ අභිවර්ධන, කමත් යන්ත්‍ර, අභිවර්ධනමය කලාව